



## רשות ההגבלים העסקיים

### החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

### מתן פטור מאישור הסדר כובל

### הסכם בין מפעלי תובלה בע"מ לבין טרקטורים וציוד (אי.טי.אי.) בע"מ

#### 1. פתח דבר

ביום 9 ביוני 2003 הוגשה בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין מפעלי תובלה בע"מ (להלן: "מפעלי תובלה") לבין טרקטורים וציוד (אי.טי.אי.) בע"מ (להלן: "אי.טי.אי."). עניינה של בקשה זו בהתחייבותה של מפעלי תובלה לרכוש שירותי מוסך באזור אילת והערבה מאת אי.טי.אי.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות שבהסכם אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"). אפרוש כעת נימוקיי.

#### 2. ההסכם

##### 2.1 הצדדים

**אי.טי.אי.** היא חברה פרטית, בבעלות החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ. החברה עוסקת ביבוא שיווק ומכירה של ציוד מכאני הנדסי, משאיות וציוד לתחבורה וכן ציוד וחלפים לתעשייה. אי.טי.אי. היא בעלת זיכיון לשווק והפצה בארץ של מותגים כגון – Caterpillar, International, Montabert, Ingersoll-Rand ועוד. לאלו מספקת החברה בין היתר שירותי אחזקה, חלפים וציוד מתכלה.

**מפעלי תובלה** היא חברה פרטית בבעלות כימיקלים לישראל בע"מ (להלן: "כ"ל"). החברה עוסקת בתחום ההובלה בתפוזות, הובלת כימיקלים וחומרים מסוכנים מטען כללי ועוד. כל זאת בעיקר עבור כ"ל אך גם עבור לקוחות אחרים.

ביום 28 במאי 2003 שכרה אי.טי.אי. מידי מפעלי תובלה את המוסך שבידי האחרונה באילת (להלן: "המוסך") וקבלה לידה את הפעלתו. מיזוג זה לא דרש את הסכמתי לאור היקף מחזור המכירות של המוסך.

##### 2.2 הכבילה

בהסכם השכירות ובהסכם הנלווה לו, התחייבו מפעלי תובלה ואי.טי.אי. בכבילות הבאות –

1. מפעלי תובלה התחייבה למשך שלוש שנים, שלא לרכוש שירותי מוסך באזור אילת וכביש הערבה מכל מוסך אחר מלבד מוסך של אי.טי.אי. התחייבות זו נוגעת לפחות ל- 80% מאמצעי ההובלה של תובלה המפורטים בהסכם. אולם, התחייבות זו מוגבלת להיקף שירותים מסוים המפורט בהסכם אשר, אינו עולה על היקף השירותים שצרכו ממוסך זה עובר למכירתו. התחייבות זו אינה תקפה גם במצב בו קבלת השירותים מידי אחרים מתחייבת עקב תנאי אחריות יצרן הרכב.
2. מפעלי תובלה התחייבה, כי במשך שנה ממועד ביצוע העסקה לא תשדל מי מעובדיה לעזוב את עבודתם במוסך המועבר, מבלי לקבל את אישור אי.טי.אי..

### 3. השפעת ההסכם על התחרות

התחייבותה של מפעלי תובלה, שלא לרכוש שירותי מוסך באזור אילת וכביש הערבה ממוסך אחר לבד מהמוסך של אי.טי.אי. מהווה הסדר כובל אשר נופל בגדר העניינים המפורטים בסעיף 2(ב)(3) לחוק ההגבלים, שכן יש בו משום "חלוקת השוק, כולו או חלקו, לפי מקום העיסוק או לפי האנשים או סוג האנשים שעמם יעסוק"<sup>1</sup>.

הצדדים טענו בפניי כי מטרתה של הכבילה להותיר בידי המוסך די לקוחות – אותם לקוחות אשר היו עד אותה עת קשורים עם המוסך בקשרי בעלות – שיאפשרו בידו לבסס את עצמו בשלבי הראשונים וזאת למשך זמן מוגבל של שלוש שנים.

התחייבותה של מפעלי תובלה אינה חוסה בגדרה של הוראת סעיף 3(8) לחוק ההגבלים העסקיים אשר קובעת כי לא תחשב כהסדר כובל -

"התחייבות של מוכר עסק, בשלמותו, כלפי רוכש העסק שלא לעסוק באותו סוג עסק, כשהתחייבות אינה בניגוד לנוהגים סבירים ומקובלים."

נהיר כי בהסכם שלפנינו ההתחייבות חורגת מן ההתחייבות שלא לעסוק באותו "סוג עיסוק". אך, אף שאין עסקינן בכבילה אליה מכוון סעיף 3(8), מתקיים עדיין אינטרס לגיטימי<sup>2</sup> מצד הצדדים, בדומה לאינטרס העומד בבסיסו של סעיף 3(8), להבטיח כי הרכישה של העסק במיזוג לא תתרוקן משוויה ולא תפגע במוכר בשל פגיעה בקווי אספקה ורכישה בין העסק הנמכר והפעילות הנותרת בידי המוכר<sup>3</sup>. אינטרס זה הוכר גם בטיטא אותה פרסמתי בדבר כללי ההגבלים העסקיים (כבילות נלוות למיזוגים), התשס"ב – 2002 העוסקת, בסעיפים 1(ד) ו-4 לה, בכבילות מסוג

<sup>1</sup> השווה ה"ע 491/98 חברת חשמל לישראל נ' הממונה על הגבלים עסקיים ; 1999 הגבלים עסקיים 3002628 בפסקה 122 ; ה"ע 469/98 דלק – חברת הדלק הישראלית בע"מ נ' תחנת דלק באר יעקב ואח', 2001 הגבלים עסקיים 3010588 בפסקה 67 ; ת"א (י-ם) 1000/95 פז חברת נפט בע"מ נ' דוד עמוס ; 2002 הגבלים עסקיים 3016095 בפסקה 27.

<sup>2</sup> ראה גם החלטה בדבר מתן פטור להסדר כובל בין BEA E-Platform System Ltd לבין ג'ון ברייס מוצרים בע"מ, מר עמיקם מרקוס וליעם מערכות תוכנה בע"מ ; 2001 הגבלים עסקיים 3011917 ; ראה גם החלטה בדבר מתן פטור להסדר כובל בין קבוצת דיזנהויז לבין טסים עתידים ; 2001 הגבלים עסקיים 3011157.

<sup>3</sup> Commission Notice on Restrictions Directly Related and Necessary to Concentration, OJ. C 188, 4.7.2001, p. 5.

אבטחת אספקה. אולם, אינטרס זה יכול להצדיק קיומה של התחייבות לרכישה או אספקה רק ככל שזו נדרשת כתוצאה מן המיזוג ולזמן שאינו מעבר לנדרש -

“Both the form of obligation involved and its duration must be objectively justified as necessary for replacement of the relationship of dependency by autonomy in the market”<sup>4</sup>

טיוטת פטור הסוג המוצעת דלעיל קובעת כי פטור הסוג יחול רק עם התקיימותם של שני תנאים : הגבלת הכבילה לשלוש שנים לכל היותר, והימנעות מתניית בלעדיות. עם זאת, מבהיר הסעיף, מקום בו ההתחייבות מבקשת לשמר את היקף מסחר בין המוכר בעסקת המיזוג, לבין העסק הנמכר בעסקת המיזוג כפי שהיה עובר לעסקת המיזוג, תהיה כבילה כזו **מותרת** במסגרת כללי הפטור. אם כן, קיימת הצדקה מסוימת להתחייבותה של מפעלי תובלה, ככל שהתחייבות זו מוגבלת לשימור שיעור שירותי התיקון להם נזקקה במוסך באילת כשהיה ברשותה, ולפרק זמן מוגבל של שלוש שנים בלבד.

בכפוף להגבלות אלו, אין לומר כי יש בהתחייבותה של מפעלי תובלה להגביל את התחרות בחלק ניכר של השוק ואף אין בה לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק.

באופן דומה - גם תניות אי שידול עובדים נתפסות ככורח נלווה, וכאינהרנטיות למיזוג ולא מצאתי כי יש בהן לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק<sup>5</sup>. יודגש כי האיסור החל כאן על מפעלי תובלה ובעלי המניות בה הוא איסור על שידול עובדים להפסיק לעבוד עבור המוסך המועבר, זאת להבדיל מאיסור על העסקת עובדים באופן מוחלט.

<sup>4</sup> Bellamy & Child, **European Community Law of Competition**, (London, 5<sup>th</sup> ed., 2001) p. 429.

<sup>5</sup> ראו החלטה בדבר מתן פטור להסדר כובל בין קבוצת דיזנהויז לקבוצת טסים, 2000 הגבלים עסקיים 3009278 ; החלטה בדבר מתן פטור להסדר כובל בין מגדל (בנין) ניהול סוכנויות ביטוח בע"מ, שגי' יוגב סוכנויות ביטוח (1988) בע"מ ואח' ; 2002 הגבלים עסקיים 3015970.

## סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרום, עו"ד

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ד שבט תשס"ד

16 פברואר, 2004